

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118200765
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4118200765.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci žalobkyne: P. G. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, zastúpená: Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o., so sídlom Bratislava - Staré Mesto, Rudnayovo námestie 1, IČO: 47 247 959, proti žalovaným: 1/ G. P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, 2/ HM CARS fla s.r.o., IČO: 44 004 222, so sídlom Nitra, Novozámocká 104, obaja zastúpení: Advokátska kancelária Patajová Pataj s.r.o., so sídlom Banská Bystrica, J. Chalupku 8, IČO: 36 867 519, 3/ Fiat Chrysler Automobiles SR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Karadžičova 2, IČO: 31 344 143, zastúpený: Advokátska kancelária Paul Q, s.r.o., so sídlom Bratislava, Karadžičova 2, IČO: 35 906 464, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 19. septembra 2019, č. k. 25C/5/2018-278, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným 1 a 2 nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovanému 3 priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (OS Nitra) rozsudkom zo dňa 19.09.2019 č. k. 25C/5/2018-278 pri právnom posúdení podľa § 3 ods. 1, § 39, § 100 ods. 1, § 101, § 143, § 145 ods. 1, § 147 ods. 1, § 559 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“), § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej iba „CSP“) a § 32 ods. 1 až 3 zák. č. 195/1950 Sb., zákona zmenkového a šekového podanú žalobu žalobkyne ohľadne určenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu a to zmenkového ručiteľského záväzku žalovaného 1. vo vlastnej blanko zmenke žalovaného 2. vystavenej dňa 31.08.2011 na rad žalovaného 3., na sumu 179.711,56 eura zamietol z dôvodu chýbajúceho naliehavého právneho záujmu na podanej veci (výrok I. rozsudku).

2. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešným žalovaným 1. až 3. priznal voči neúspešnej žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci smej, súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozsudku zo dňa 19.09.2019 č. k. 25C/5/2018-278 za hlavný dôvod vedúci k zamietnutiu podanej žaloby žalobkyne považoval chýbajúci naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Súd s poukazom na obsah platného ust. § 137 písm. c/ CSP v čase podania predmetnej žaloby skúmal na strane žalobkyne danosť naliehavého právneho záujmu počas celého konania, t. j. aj v čase uznesenia NS SR zo dňa 22.09.2010 sp. zn. 4Cdo/56/2009, podľa ktorého žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu je určovacia žaloba podľa § 80 písm. c/ OSP, teraz § 137 písm. c/ CSP. Otázka platnosti ručiteľského záväzku žalovaného

1 ako dotknutej osoby je riešená v konaní prebiehajúcom na OS Bratislava V. Súd v tomto konaní neposudzoval vzájomný vzťah žalovaných voči sebe. Išlo o prekážku začatej veci litispendenciu podľa § 159 CSP. V už skôr prejednanom konaní žalovaných sa rieši otázka platnosti zmenky s poukazom na § 106 Obch. zák. Na OS Nitra sa riešili právne následky ručiteľského záväzku žalovaného 1 vo vzťahu k žalobkyni. Predmetnou žalobou chcela žalobkyňa ochrániť svoju osobu a majetok. Podľa vyjadrenia strán sporu žalobkyňa a žalovaný 1 nevlastnili v rámci BSM žiaden majetok a v priebehu tohto konania došlo k právoplatnému rozvodu manželstva žalobkyne a žalovaného 1. Z uvedených dôvodov potom žalobkyňa nemala právny záujem na podanej žalobe a to aj z teoretického dôvodu (v prípade nadobudnutia spoločného majetku manželmi) odpadol v prípade žalobkyne dôvod pre právne posúdenie a rozhodnutie súdu o otázke neplatnosti právneho úkonu žalovaného 1. Predmetný právny úkon sa už žalobkyni nijako nedotýka a to tak po osobnej ako aj po majetkovej stránke. Už od začatia konania bol pochybný naliehavý právny záujem žalobkyne na ňou požadovanom určení vzhľadom na neexistenciu žiadneho spoločného majetku so žalovaným 1. Bola len možnosť, ak by do budúcnosti nejaký majetok nadobudli, ktorá možnosť však rozvodom manželstva odpadla.

4. Súd prvej inštancie navyše k tomuto dôvodu zamietnutia žaloby žalobkyne (nedostatok naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne ohľadne ňou požadovaného určenia) uviedol, že by sa ohľadne relatívnej neplatnosti právneho úkonu stotožnil s námietkou premlčania vznesenou v tomto konaní žalovaným 3. Od vykonania úkonu žalovaným 1 dňa 31.08.2011 do podania žaloby na OS Nitra dňa 18.01.2018 ubehla trojročná premlčacia doba. V danom prípade súd nevzhliadol dôvod pre neprihliadnutie k vznesenej námietke premlčania s poukazom na dobré mravy. Na otázku, či je potrebný súhlas manžela k ručiteľskému záväzku druhého manžela v podnikaní nie je judikatúra jednotná. Strany sporu poukazovali na rozdielne rozhodnutia (rozhodnutie KS v Žiline sp. zn. 5Co/406/2013, OS Nitra sp. zn. 29CbZm/3/2012, rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/37/2007, KS v Trnave sp. zn. 24Co/130/2017 a rozhodnutie ÚS SR IV. ÚS 509/2011, I. ÚS 26/2010). V tomto smere bral súd do úvahy aj rozhodnutie vydané v Českej republike aj keď nie vydané v rámci ustálenej súdnej praxe, pričom podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Oboer 13/2018 za ustálenú rozhodovaciu prax je potrebné považovať rozhodnutia všeobecných súdov. Súd posudzoval, koho právo by bolo viac porušené z pohľadu spravodlivosti, t. j. žalobkyne, alebo žalovaného 3. Žalobkyňa a žalovaný 1 boli manželia. Žalovaní 1 až 3 spolu obchodovali. Vzťahy medzi manželmi sú bližšie, a aj zo zákona sa manželia spoločne podieľajú na pasívach ako aj negatívach, z morálnej stránky sú spolu v dobrom aj v zlom. Ak do sféry jedného z manželov v rámci jeho podnikania pribudne majetok, je to i na prospech druhého manžela. Strany, ktoré spolu obchodujú, nemajú žiadne blízke vzťahy (až na výnimky, čo nie je tento prípad). Je potom nespravodlivejšie ako spolupodieľanie sa manžela na pasívach podnikania, ak obchodný subjekt nemá možnosť dostať späť, resp. mať vyplatené čo poskytol. Dôsledky neakceptovania premlčania by privodili viac krivdy pre žalovaného 3, ako pre žalobkyňu (v zmysle Obč. zák., a aj Zák. o rodine) ak by jej nezanihol naliehavý právny záujem na podanej žalobe. Rovnaké dôvody by bolo možné použiť aj pri posudzovaní veci podľa § 36 Obč. zák. Náprava porušenia práv jedného subjektu, nemôže priniesť väčšie negatívne následky pre druhý subjekt. Takýto postup by negoval § 39 Obč. zák.

5. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc KS v Nitre, aby ako súd odvolací, napadnutý rozsudok OS Nitra zo dňa 19.09.2019 sp. zn. 25C/5/2018 zmenil tak, že žalobe žalobkyne vyhovie, alternatívne navrhla napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázala na existenciu odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. V prípade ust. § 137 písm. c/ ako aj ust. § 137 písm. d/ CSP platí, že žaloby podľa obidvoch týchto dvoch ustanovení podané majú určovací charakter a v obidvoch prípadoch je možné sa dožadovať určenia pozitívneho a aj negatívneho. Žalobkyňa sa v danom prípade domáhala určenia právnej skutočnosti, pri ktorom určení nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem, pretože tento vyplýva zo samotného hmotnoprávneho predpisu, na základe ktorého vlastne k podaniu žaloby došlo. Je nesporné, že zmluvy a iné právne úkony sú právne skutočnosti, a preto je ich potrebné zaradiť pod ust. § 137 písm. d/ CSP. Súd posudzuje určité okolnosti v minulosti, a nie v súčasnosti. Z uvedeného pohľadu je potom irelevantné, či v súčasnosti ešte stále trvá bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaného 1, pretože sa posudzujú okolnosti v čase poskytnutia ručiteľského záväzku. V tejto súvislosti bol daný do pozornosti obsah ust. § 40a a § 145 ods. 1 Obč. zák. Žalobkyňa preto zdieľa ten názor, že Obč. zák. priamo predpokladá pre dosiahnutie neplatnosti právneho úkonu, ktorý urobí jeden z manželov za trvania manželstva bez súhlasu druhého z manželov a týka sa spoločnej veci, pričom nejde o vybavovanie bežnej veci, dovolania sa takejto neplatnosti na súde, v opačnom prípade sa bude takýto právny úkon považovať za platný. Ručiteľský záväzok je právny úkon, ktorý s poukazom na ust. § 2 ods. 1 Obč. zák.,

je možné považovať za právnu skutočnosť. Osobitným predpisom je teda § 40a Obč. zák. v spojení s § 145 ods. 1 Obč. zák. (rozhodnutie KS v Nitre zo dňa 16.08.2017 sp. zn. 9Co/275/2017). Ak by aj súd postupoval podľa § 137 písm. c/ CSP, mal toto ustanovenie aplikovať v jeho znení za bodkočiarkou, podľa ktorého aj v prípade žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie je, žalobca nie je povinný preukazovať naliehavý právny záujem v prípade, že tento vyplýva z osobitného predpisu. Tým, že súd vychádzal z nedostatku naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 písm. c/ CSP, došlo z jeho strany k denegatio institae a k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces (čl. 1 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd.)

6. Nedostatok naliehavého právneho záujmu súd odôvodnil tým, že dňa 17.09.2019, t. j. dva dni pred vyhlásením napadnutého rozsudku došlo k zániku BSM žalobkyne a žalovaného 1, pretože aj v prípade uplatnenia nároku z tohto ručiteľského záväzku žalovaným 3 už údajne nemohol byť poskytnutý majetok žalobkyne, pretože žalobkyňa a žalovaný 1 v rámci BSM žiadny majetok nenadobudli a ich BSM už zaniklo. V konaní bolo preukázané, že ručiteľské vyhlásenie žalovaného 1 bolo poskytnuté počas trvania manželstva a rovnako bolo preukázané a nerozporované tvrdenie žalobkyne, že táto nebola o poskytnutí predmetného ručenia informovaná. Samotná skutočnosť, že predmetné BSM žalobkyne a žalovaného 1 zaniklo dva dni pred vyhlásením napadnutého rozsudku, nemôže byť v žiadnom prípade sama o sebe dôvodom pre zamietnutie podanej žaloby (rozsudok NS SR sp. zn. 22Cdo/1349/2006). Práve vyhovie podanej žalobe žalobkyne je potrebné vnímať ako jediný prostriedok, ktorým môže žalobkyňa dosiahnuť ochranu svojho majetku, ktorý by mohol byť ohrozený napr. uplatnením práva zo strany žalovaného 3. Takisto tvrdenie žalobkyne a žalovaného 1 v tom smere, že v rámci BSM nemajú žiadny majetok nemusí byť presné. Minimálne príjem žalobkyne zo zamestnania tvoril masu BSM.

7. Pokiaľ ide o námietku premlčania žalovaným 3, ktorú súd vyhodnotil za opodstatnenú v rámci bodu 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku, tak žalobkyňa objektívne nemohla podať žalobu vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, pretože o existencii tohto právneho úkonu nemala a ani nemohla mať žiadnu vedomosť. Žalobkyňa nesúhlasí aj s tvrdením súdu, že právo žalovaného 3 by bolo v prípade akceptácie argumentu, že námietka premlčania bola vznesená v rozpore s dobrými mravmi porušené viac ako právo žalobkyne. Vyslovenie neplatnosti ručiteľského záväzku žalovaného 1 nespôsobí zánik pohľadávky žalovaného 3, ktorý má stále prostriedky na jej vymáhanie. Vyhovením podanej žalobe bude zabezpečená výlučne ochrana majetku žalobkyne. Žalovaný 3 porušil finančnú povinnosť podľa § 514 Obč. zák., a preto nemožno tvrdiť, že jeho právo si zaslúži vyššiu mieru ochrany ako právo žalobkyne na ochranu jej majetku.

8. Napadnutý rozsudok, resp. jeho odôvodnenie trpí vadou nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, čo je v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP. Takýmto rozsudkom (jeho nepreskúmateľným odôvodnením) bolo zasiahnuté do práva žalobkyne na spravodlivý proces. Súd v rámci odôvodnenia svojho rozsudku síce stručne zhrnul priebeh konania, avšak neopísal základné argumenty žalobkyne týkajúce sa vznesenej námietky premlčania, súčasne ustálenej súdnej praxe ohľadne tejto problematiky, ako aj porušenia zásady vigilintibus iura zo strany žalovaného 3. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (III. ÚS/78/07, IV. ÚS/115/03 a IV. ÚS/209/2004). Účastník konania má právo, aby súd rozhodol na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a správneho posúdenia veci, čo musí byť zrejme z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (Nález ÚS SR sp. zn. ÚS/193/2017). Súd sa takisto žiadnym spôsobom nezaoberal v rámci odôvodnenia rozsudku argumentáciou žalobkyne, že táto nemohla mať žiadnu vedomosť o poskytnutí ručiteľského záväzku žalovaným 1 ako aj ani predloženou judikatúrou v tomto smere, pričom jeho povinnosťou je vyporiadať sa s touto argumentáciou dostatočne. Nestačí iba formálne zaoberanie sa námietkou účastníka konania (nález ÚS SE sp. zn. I. ÚS/736/2016).

9. Žalovaný 3 v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobkyne uviedol, že navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok KS v Nitre č. k. 25C/5/2018-278 vo výrokoch I. a II. potvrdil, pričom si zároveň uplatňuje nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Právny záver prvostupňového súdu o aplikácii § 137 písm. c/ v prípadoch, keď sa manželka dovoľáva relatívnej neplatnosti právneho úkonu jej manžela, nepodporuje len právna teória, ale aj ustálená judikatúra (rozsudok KS Žilina sp. zn. 8Co/4/2017 zo dňa 31.01.2017, rozsudok KS Trnava sp. zn. 25Co/103/2017 a rozsudok KS Trnava zo dňa 23.05.2018 sp. zn. 24Co/130/2017). Naliehavý právny záujem na požadovanom určení v prípade žalobkyne existoval iba do momentu zrušenia a vyporiadania BSM. V rámci konania aj na základe tvrdení žalobkyne bolo preukázané, že ich BSM so žalovaným

1 neobsahuje žiadny majetok. Preto žalobkyňa nemôže mať akýkoľvek právny záujem na určení neplatnosti zmenečného určenia. Súd prvej inštancie rozhodol správne, keď dostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení posudzoval podľa § 137 písm. c/ CSP.

10. Otázku litispendencie správne súd posúdil iba vo vzťahu k žalobkyni, ktorá nie je účastníčkou konania vedeného pred OS Bratislava, a preto konanie podľa § 259 CSP pre litispendenciu dôvodne nezastavil.

11. Vznesenú námietku premlčania odôvodnil a posúdil prvoinštančný súd správne. V prípade úspechu žalobkyne v tomto spore, by povinnosť plniť žalovanému 3 odpadla nielen žalobkyni, ale aj voči žalovanému 1, pričom až takéto rozhodnutie by navodilo extrémne nespravodlivú situáciu.

12. Čo sa týka namietanej arbitrárnosti napadnutého rozsudku, tak súd prvej inštancie za situácie neosvedčenia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zo strany žalobkyne, nebol ani povinný pristúpiť k zhodnoteniu merita veci (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/241/2018 zo dňa 04.03.2009).

13. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení na vyjadrenie žalovaného 3 k jej odvolaniu uviedla, že sa v celom rozsahu pridrižiava podaného odvolania a navrhuje KS v Nitre ako súdu odvolaciemu zmenu napadnutého rozsudku OS Nitra sp. zn. 25C/5/2018 zo dňa 19.09.2019 s tým, že podanej žalobe z jej strany bude vyhovené a zároveň jej bude priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %. Alternatívne navrhla zrušenie napadnutého rozsudku s jeho následným vrátením prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

14. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade účastníci namietaného právneho úkonu nesúhlasia s namietanou relatívnou neplatnosťou právneho úkonu zo strany žalobkyne, táto nemá inú možnosť, ako sa relatívnej neplatnosti daného právneho úkonu domáhať na súde. Podľa § 40a Obč. zák., teda úkonom, ktorý predpokladá priamo hmotnoprávny predpis, ako to vyžaduje práve ust. § 137 písm. d/ CSP. Opätovne v tomto smere poukazuje na rozhodnutie KS v Nitre sp. zn. 9Co/275/2017.

15. Pokiaľ ide o existenciu majetku v rámci BSM, tak za takýto majetok je možné dosahovať aj príjem žalobkyne a žalovaného 1, ktorí títo dosahovali počas existencie ich manželstva, resp. finančné prostriedky na účtoch a podobne. V tejto súvislosti dala do pozornosti rozhodnutie NS SR sp. zn. 22 Cdo/1349/2006.

16. Rozhodnutie KS v Trnave sp. zn. 24Cdo/130/2017 je v rozpore s rozhodnutím NS SR sp. zn. 23 Cdo/1349/2006, podľa ktorého zánik BSM nie je prekážkou toho, aby veriteľ len jedného z manželov uspokojil svoju pohľadávku aj z majetku patriaceho do BSM v čase jeho zrušenia.

17. V súvislosti s uplatnenou námietkou premlčania žalovaným 3, žalovaná zotrváva na svojich doterajších prednesoch, t. j., že takto vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa totiž námietku neplatnosti právneho úkonu uplatniť skôr, pretože o tomto ručiteľskom záväzku žalovaného nevedela a dozvedela sa o ňom až na súdnom pojednávaní v januári 2017.

18. Napadnutý rozsudok je potrebné považovať za nezákonný pre jeho rozpor s ust. § 220 ods. 2 OSP. Ak už súd odpovedal na niektoré nastolené právne otázky stranami sporu prezentovanými, je potom nepochopiteľné a taktiež v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP, že ich posúdil výlučne jednostranne, neberúc do úvahy argumentáciu oboch strán sporu.

19. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote pre podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) preskúmal napadnutý prvoinštančný rozsudok bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd podané odvolanie zo strany žalobkyne zo dňa 09.10.2019 smerujúce proti rozsudku OS Nitra zo dňa 19.09.2019 č. k. 25C/5/2018-278 vyhodnotil za nedôvodné s rozhodnutím o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

20. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 137 písm. c/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 40a veta prvá a druhá Obč. zák., ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, § 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 214b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil.

21. V danom prípade odvolací súd v rámci tohto odvolacieho konania bol povinný skúmať, či odvolaním žalobkyne napadnutý - zamietajúci prvoinštančný rozsudok nebol vydaný v konaní, ktoré by trpelo jednou z procesných väd zakotvených v ust. § 389 ods. 1 CSP. Podrobným preskúmaním napadnutého rozsudku a zároveň aj dôvodov podaného odvolania žalobkyňou dospel odvolací súd k tomu záveru, že napadnutý rozsudok netrpí ani jednou z väd špecifikovaných v ust. § 389 ods. 1 CSP, a preto ho ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V ďalšom odvolací súd odkazuje na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

22. Súd prvej inštancie v súvislosti s rozhodovaním o uplatnenom nároku žalobkyne, pokiaľ ide o posúdenie dostatku naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne pri ňou podanom druhu určovacej žaloby dostatok naliehavého právneho záujmu správne posudzoval v zmysle § 137 písm. c/ CSP a vec potom aj správne posúdil podľa ním odcitovaných ustanovení všeobecného hmotnoprávneho predpisu (Obč. zákonník) ako aj špeciálneho právneho predpisu (zák. č. 191/1950 Sb., zmenkový a šekový). Vzhľadom k tej skutočnosti, že zamietnutie žaloby žalobkyne o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu odôvodnil prvoinštančný súd primárnym dôvodom, za ktorý považoval nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobkyne na ňou požadovanom určení, nebolo jeho povinnosťou ďalej sa zaoberať meritom prejednávanej veci (uznesenie NS SR zo dňa 04.03.2009, sp. zn. 3Cdo/241/2008).

23. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že prevzatím ručiteľského záväzku jedným z manželov vzniká záväzok iba tomuto manželovi, v danom prípade žalovanému 1. Z obsahového hľadiska takýto právny úkon potom nie je možné charakterizovať ako dispozíciu so spoločnou vecou, resp. realizáciu výkonu správy spoločných vecí obidvoch manželov. Zohľadniac uvedené preto na prevzatie ručiteľského záväzku jedným z manželov nie je potrebný súhlas druhého manžela (k tomu bližšie pozri R 61/1973 a uznesenie NS ČR zo dňa 30.08.2005 sp. zn. 29Odo/398/2005). Pri akceptácii tohto zaujatého právneho záveru je potrebné následne konštatovať, že na žalobkyňu v tomto prípade nemožno vzťahovať ust. § 145 ods. 2 Obč. zák. Takisto nie je ani možné hovoriť o relatívnej neplatnosti právneho úkonu z tohto dôvodu.

24. V súvislosti s posudzovaním dostatku, resp. nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zo strany žalobkyne v zmysle § 137 písm. c/ CSP súd prvej inštancie správne tento nepovažoval za daný, pretože v čase rozhodovania súd (§ 207 ods. 1 CSP) o podanej žalobe už neexistovalo BSM žalobkyne a žalovaného 1, ktoré bolo navyše bez majetku. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vyhlásil dňa 19.09.2019, pričom predmetné BSM zaniklo dňa 17.09.2019, t. j. o dva dni skôr. Na margo trvania tohto naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne je potrebné uviesť,

že tento musí byť daný v priebehu a počas celého konania, čo v danom prípade splnené nebolo, pretože samotné BSM žalobkyne a žalovaného zaniklo dňa 17.09.2019 a zároveň bolo aj bezmajetné.

25. Z hľadiska právneho posúdenia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobkyne nie je možné uvažovať ani s aplikáciou ust. § 137 písm. d/ CSP, resp. § 137 písm. c/ za bodkočiarkou tak, ako požadovala žalobkyňa v jej odvolaní, pretože osobitný hmotnoprávny predpis (napr. Zák. práce) musí určitý subjekt priamo oprávňovať, alebo mu ukladať povinnosť podať žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu na príslušnom súde. Samotný obsah ust. § 40a Obč. zák., je potrebné vykladať iba v tom smere, že určuje možnosť dovolať sa neplatnosti právneho úkonu aj mimo súdneho konania, pričom ust. § 40a Obč. zák. režim osobitného právneho predpisu nespĺňa.

26. V kontexte uvedeného odvolací súd napadnutý prvoinštančný rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, pretože súd prvej inštancie zaujal správny právny názor ohľadne nedostatku naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne ohľadne ňou požadovaného určenia, pre nedostatok ktorého dôvodne podanú žalobu zamietol. Odvolací súd vzhľadom na potvrdenie napadnutého rozsudku, ku ktorému postačovalo správne posúdenie prvoinštančného súdu týkajúce sa nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, sa v odvolacom konaní nezaoberal sekundárnym (podporným) dôvodom zamietnutia podanej žaloby žalobkyne, ktorým bolo z pohľadu súdu úspešné vznesenie námietky premlčania žalovaným 3 v tomto spore.

27. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP s tým, že ich náhradu žalovaným 1 a 2 nepriznal, pretože im žiadne odvolacie trovy nevznikli.

28. O náhrade trov odvolacieho konania vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 3 rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1, § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu priznal žalovanému 3 voči žalobkyne, pretože žalovaný 3 mal v odvolacom konaní plný úspech. O výške tohto nároku rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

29. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).